

แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์การคุณภาพของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*

GUIDELINES FOR DEVELOPING QUALITY EDUCATIONAL
INSTITUTIONS: SCHOOLS IN PHRANAKHON SI AYUTTHAYA PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ปิยฉัตร คลังเจริญลาภ¹ และ วีระวัฒน์ มอนไธสง²

Piyachat Kangjarenlab¹ and Teerawat Monthaisong²

¹⁻²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

¹⁻²Educational Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand

Corresponding author E-mail: oommy048@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพการเป็นองค์การคุณภาพของสถานศึกษา และ 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์การคุณภาพของสถานศึกษา วิธีวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพองค์การคุณภาพของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 226 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 เสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์การคุณภาพของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน นักวิชาการด้านการศึกษา จำนวน 2 คน และผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการเป็นองค์การคุณภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน

* Received 9 July 2024; Revised 11 July 2024; Accepted 20 August 2024

การนำองค์กร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และ 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน 45 แนวทาง ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านการนำองค์กร จำนวน 6 แนวทาง ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ จำนวน 8 แนวทาง ด้านที่ 3 การจัดการกระบวนการ จำนวน 8 แนวทาง ด้านที่ 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ จำนวน 4 แนวทาง ด้านที่ 5 ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร จำนวน 7 แนวทาง ด้านที่ 6 ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ จำนวน 4 แนวทาง และด้านที่ 7 ด้านผลลัพธ์ จำนวน 8 แนวทาง

คำสำคัญ : องค์กรคุณภาพ, เกณฑ์รางวัลคุณภาพ, รางวัลคุณภาพ

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the condition of being a quality organization of educational institutions and 2) to present guidelines for developing educational institutions to become quality organizations of educational institutions. The research method has 2 steps. That is, step 1: study the organizational quality of educational institutions. The sample group is Educational institution administrators and the academic head teachers under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office, Area 2, totaling 226 people, were obtained using a simple random sampling method. The tool used in the research was a questionnaire with a confidence value of 0.98. Statistics used in data analysis included mean, standard deviation. and step 2: Propose guidelines for developing educational institutions into educational institution quality organizations. The main informants were 3 educational administrators, 2 educational academics, and 2 school directors, who were obtained by means of purposive sample selection. The research tools were interviews and data analysis using content analysis techniques.

The results of the research found that 1) The current condition of being a quality organization of educational institutions. Overall, it is at the highest level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the

highest average was organizational leadership. And the aspect with the lowest average is measurement, analysis, and knowledge management, and 2) presenting guidelines for developing educational institutions into educational institution quality organizations. Consisting of 7 areas and 45 approaches as follows: Area 1: Organizational Leadership: 6 approaches; Area 2: Strategic Planning: 8 approaches; Area 3: Process Management: 8 approaches; Area 4: Measurement, Analysis, and Knowledge Management: 4 approaches. The 5th aspect is personnel focus, 7 approaches, the 6th aspect is service recipient focus, 4 approaches, and the 7th aspect is results, 8 approaches.

Keywords: Quality organization, Quality award criteria, Quality award

บทนำ

สถานศึกษา เป็นหน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) อีกทั้งสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ของชาติ ในปัจจุบันองค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่รวดเร็วและรุนแรงไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทำให้แต่ละประเทศสามารถเชื่อมโยงถึงกันภายในระยะเวลาอันสั้นกลายเป็นยุคสังคม “ไร้พรมแดน” ผลของการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเองขององค์กรต่าง ๆ เพื่อให้มีคุณภาพ รัฐบาลไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2580) มีวิสัยทัศน์คือประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติพัฒนานคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดีคนเก่ง และมีคุณภาพ ในยุทธศาสตร์ชาติข้อที่ 3 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษามีคุณภาพ หนึ่งในพัฒนาการด้านการบริหารคุณภาพ หรือการจัดการคุณภาพโดยรวมของประเทศไทย คือการนำเกณฑ์มัลคอมบัลดริจ (Malcolm Baldrige National Quality Award : MBNQA) มาใช้เพื่อนำองค์การสู่ความเป็นเลิศโดยมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนของไทยที่ดำเนินการด้านธุรกิจ ด้านสุขภาพและสาธารณสุขของรัฐบาลด้านการศึกษาทั้งระดับอุดมศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐานต่างก็นำเกณฑ์มาประยุกต์ใช้เพื่อบริหารหน่วยงานของตน โดยหน่วยงานแต่ละแห่งก็เรียกชื่อของเกณฑ์ที่พัฒนาแตกต่างกันไป เช่น คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) เกณฑ์พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector management quality award : PMQA) ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรียกเกณฑ์นี้ว่าเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria Performance Excellence : EdPEX) โดยอธิบายไว้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยให้ทัดเทียมและเป็นที่ยอมรับในสากล (อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์, 2560) รางวัลคุณภาพแห่งชาติ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) เป็นรางวัลแห่งชาติที่นำแนวคิดของการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ (Total Quality Management :TQM) มาใช้เพื่อประเมินองค์การต่าง ๆ และมอบรางวัล ต่อมาหน่วยงานการศึกษาได้นำระบบ Malcolm Baldrige มาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา (สำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553) กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission Quality Award : OBECQA) ปี 2559 - 2560 ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) ขึ้นเพื่อขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากล มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เพื่อให้โรงเรียนนำแนวทางของเกณฑ์ไปประยุกต์ใช้โดยเทียบเคียงให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง ให้การขับเคลื่อนดังกล่าวเป็นไปตามเป้าหมายสำคัญ"บริหารเยี่ยม : ผลลัพธ์ยอด" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

ในปัจจุบันยังมีหน่วยงานที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามเกณฑ์ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ส่วนมากเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ทำให้การบริหารสถานศึกษาไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ซึ่งหากการจัดการศึกษามีระบบการบริหารดี การวางแผนมีระบบมีความเข้าใจ และตอบสนองได้อย่างพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชนมีการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องผลลัพธ์องค์กรมีคุณภาพทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษา เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หากแต่ละหน่วยงานดำเนินการตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ตนเองได้วางไว้

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรคุณภาพมีความสำคัญที่ควรมีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ว่ามีการปฏิบัติและดำเนินงานอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรคุณภาพของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการเป็นองค์กรคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
2. นำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงเนื้อหา พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 158 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ

ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ตอนที่ 2 การสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการเป็นองค์การคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .98 รวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามกับครู ในเดือน เมษายน พ.ศ.2567 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการเป็นองค์การคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการเป็นองค์การคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 รายด้านโดยภาพรวม

การเป็นองค์การคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2	สภาพปัจจุบัน		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. การนำองค์กร	4.59	0.577	มากที่สุด
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์	4.51	0.652	มากที่สุด
3. การจัดการกระบวนการ	4.51	0.615	มากที่สุด
4. การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	4.44	0.646	มาก
5. การมุ่งเน้นบุคลากร	4.56	0.622	มากที่สุด
6. การมุ่งเน้นผู้รับบริการ	4.46	0.647	มาก
7. ผลลัพธ์	4.57	0.600	มากที่สุด
รวม	4.52	0.623	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการเป็นองค์การคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำองค์กร ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมา คือ ด้านผลลัพธ์ ($\bar{X} = 4.57$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($\bar{X} = 4.44$)

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์การคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ด้านที่ 1 ด้านการนำองค์กร มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ครูและบุคลากร มีการวางแผนร่วมกันในการทำงาน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ควรให้บุคลากรมีบทบาทเป็นผู้นำตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย บริหารงานแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนตามความถนัดและความสามารถของบุคลากร ส่งเสริมในการพัฒนาตนเองของบุคลากร และผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นโค้ชให้บุคลากร

ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารต้องบริหารงานโดยให้ความสำคัญของบริบทของสถานศึกษา มีการวางแผนในการจัดทำแผนเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา บริหารงานโดยนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการวัดความสำเร็จและรักษาความสำเร็จอย่างยั่งยืนของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่บรรลุเป้าหมายและไม่บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กร บริหารงานโดยยึด เป้าหมาย กระบวนการ และผลลัพธ์ มีการกำหนดเป้าหมาย และสร้างเครื่องมือที่มีเกณฑ์วัดที่ชัดเจน และต้องมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานเป็นระยะเพื่อรักษาความสำเร็จขององค์กรอย่างยั่งยืน

ด้านที่ 3 ด้านการจัดการกระบวนการ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และพัฒนาสถานศึกษา มีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับฟังความคิดเห็นและแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาสถานศึกษา สร้างความมั่นใจ ภูมิใจ และสร้างศรัทธาในตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สร้างทีมที่เข้มแข็งในการทำงานเพื่อวัดความสำเร็จขององค์กร มีการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรสร้างคุณภาพให้งาน ยกย่อง เชิดชูเกียรติผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กร และสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านที่ 4 ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการในการจัดเก็บข้อมูล การจัดการความรู้เพื่อนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการ PLC ในการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษา คำนึงถึงความพึงพอใจในการจัดการความรู้ของบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กร นำองค์ความรู้จากการจัดการความรู้ไปใช้ออกแบบงาน เผยแพร่ ในรูปแบบสื่อ และสร้างความเข้าใจในการบริหารสถานศึกษา

ด้านที่ 5 ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน ต้องมีความเชื่อมั่นในการทำงานของบุคลากร สร้างคุณค่าให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติให้รางวัลอย่างยุติธรรม สร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน สร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพและส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาวิชาชีพของตนเอง และสร้างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานเชิงบวก

ด้านที่ 6 ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารต้องมีการรับฟังความคิดเห็นโดยการสื่อสารโดยตรงและทางอ้อม มีการนำเทคโนโลยีมาเป็นช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการอย่างหลากหลาย มีการจัดประชุมเป็นประจำทุกเดือนเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการ และเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการได้ร้องเรียนในหลากหลายช่องทาง

ด้านที่ 7 ด้านผลลัพธ์ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ รับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการ กำหนดคุณภาพผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้ทันสมัยมุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการดำเนินงาน ประเมินผล และการรายงานการผลตามแผน มีฐานข้อมูลที่ดีในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการ ลดขั้นตอนในการบริหารจัดการองค์กรไม่ให้ซับซ้อนให้ประหยัดเวลาต่อการติดต่อกับงาน มีการนำนโยบายสู่การปฏิบัติสร้างความเข้าใจกับครูหัวหน้านงานให้เข้าใจในงานที่ซับซ้อน และจัดสรรทรัพยากรเพื่อสร้างนวัตกรรมมุ่งสู่ความสำเร็จในการบริหารองค์กร

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการเป็นองค์กรคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการเป็นองค์กรคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำองค์กร ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาต้องมีการดำเนินการที่แสดงให้เห็นถึงระบบการบริหารจัดการของโรงเรียนที่เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ผู้นำระดับสูงขององค์กรต้องกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ค่านิยมและความคาดหวังขององค์กรอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดที่ถอดแบบจากการตัดสินรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา Malcolm

Baldrige National Quality Award (MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศทั่วโลกนำไปประยุกต์ และประเทศไทยได้นำมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทขององค์กร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุริยา กิจลิต (2562 : 851) วิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่าการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการนำองค์กรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงสุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตติยา วงศ์ศิริยุทธะกุล (2558 : 162-163) ในด้านการนำองค์กรพบว่าผู้บริหารมีความสามารถดำเนินงานในสถานศึกษาให้มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ ผู้บริหารมีบุคลิกลักษณะการเป็นผู้นำองค์กร มีการมอบอำนาจตัดสินใจให้ผู้มีความสามารถตามความเหมาะสม

2. แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประกอบด้วย

2.1 ด้านการนำองค์กร มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ครูและบุคลากร มีการวางแผนร่วมกันในการทำงาน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ควรให้บุคลากรมีบทบาทเป็นผู้นำตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายบริหารงานแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนตามความถนัดและความสามารถของบุคลากร ส่งเสริมในการพัฒนาตนเองของบุคลากร และผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นโค้ชให้บุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบัณฑิต พัดเย็น (2559 : 69) วิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษาสู่เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ พบว่า โรงเรียนต้องมีการดำเนินการในเรื่องการทำงานร่วมกันของสมาชิกในโรงเรียนกำหนดนโยบายให้มีบริการและสวัสดิการในการสนับสนุนครูผู้สอนและบุคลากรเพื่อให้เป็นผู้นำในอนาคต และสอดคล้องกับแนวคิดของรวยรินทร์ เพ็ญพิทักษ์ (2559 : 46) ได้สรุปว่า การเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ตาม ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ มีการประพฤติตนดี ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม สร้างศรัทธาโดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานตามค่านิยมของโรงเรียน เพื่อพัฒนาบุคลากรสู่อนาคต

2.2 ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารต้องบริหารงานโดยให้ความสำคัญของบริบทของสถานศึกษา มีการวางแผนในการจัดทำแผนเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา บริหารงานโดยนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการวัดความสำเร็จและรักษาความสำเร็จอย่างยั่งยืนของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่บรรลุเป้าหมายและไม่

บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กร บริหารงานโดยยึด เป้าหมาย กระบวนการ และผลลัพธ์ มีการกำหนดเป้าหมาย และสร้างเครื่องมือที่มีเกณฑ์วัดที่ชัดเจน และต้องมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานเป็นระยะเพื่อรักษาความสำเร็จขององค์กรอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอรรถนพ คนเที่ยง (2564 : 45) วิจัยเรื่องสภาพการบริหารโรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒารามฯ เทียบเคียงเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า การจัดประชุมพิจารณาและประสานแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา จัดทำแผนกลยุทธ์ กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จโดยกลุ่มสาระการเรียนรู้และฝ่ายงานมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่ายงบประมาณ เป้าหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับหลักการบริหารโครงการที่มุ่งให้เกิดผลสำเร็จ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนต์ชัย ปาณรูป (2557 : 86) พบว่า การวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่ดีควรประกอบด้วย การมีข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องครอบคลุมทุกด้านเพื่อใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และกลยุทธ์ต้องมุ่งเน้นท้าทายองค์กรเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุด

2.3 ด้านการจัดการกระบวนการ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และพัฒนาสถานศึกษา มีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับฟังความคิดเห็นและแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาสถานศึกษา สร้างความมั่นใจ ภูมิใจ และสร้างศรัทธาในตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สร้างทีมที่เข้มแข็งในการทำงานเพื่อวัดความสำเร็จขององค์กร มีการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรสร้างคุณภาพให้งาน ยกย่อง เชิดชูเกียรติผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กร และสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเมธี ทองคำ (2558 : 137-138) วิจัยเรื่องการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ด้านการจัดการกระบวนการ ควรมีกระบวนการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนที่เป็นปัจจุบัน ควรมีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำมาใช้ ในการกำหนดแนวทางแก้ไขและปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และต้องสอดคล้องกับความต้องการและทิศทางการจัดการศึกษา

2.4 ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการในการจัดเก็บข้อมูล การจัดการความรู้เพื่อนำมาใช้ในการบริหาร

สถานศึกษา ใช้กระบวนการ PLC ในการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษา คำนึงถึงความพึงพอใจในการจัดการความรู้ของบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กร นำองค์ความรู้จากการจัดการความรู้ไปใช้ออกแบบงาน เผยแพร่ ในรูปแบบสื่อ และสร้างความเข้าใจในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเมธี ทองคำ (2558 : 137-138) วิจัยเรื่องการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ควรมีการจัดทำระบบการวัดผลที่เหมาะสมและทันสมัย นำผลการวิเคราะห์ปรับปรุงการดำเนินงาน สร้างนวัตกรรมใหม่ให้สอดคล้องกับทิศทางการจัดการศึกษาของโลกและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้รวมทั้งจัดทำระบบการสื่อสารในด้านเอกสารและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทั่วถึง

2.5 ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน ต้องมีความเชื่อมั่นในการทำงานของบุคลากร สร้างคุณค่าให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติให้รางวัลอย่างยุติธรรม สร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน สร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพและส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาวิชาชีพของตนเอง และสร้างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิตติภา ศัพท์เสน (2558, หน้า 267) วิจัยเรื่องแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขั้นพื้นฐานของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีโรงเรียนนนทรีวิทยา พบว่า แนวทางการบริหารด้านการมุ่งเน้นบุคลากร คือ จัดสวัสดิการตามระเบียบที่กำหนดไว้ จัดการทัศนศึกษาประจำปีให้ครูและบุคลากร เพิ่มการมอบรางวัลแก่ครูที่มีการปฏิบัติงานดี วางแผนอัตรากำลังในอนาคตเพื่อเตรียมการส่งมอบงาน ถ่ายทอดงานความรู้ต่าง ๆ โดยใช้วิธีพี่เลี้ยง เน้นการทำงานเป็นทีม โดยมีหัวหน้างาน รองหัวหน้างาน และคณะกรรมการ เพื่อการรับงานต่อจะได้ดำเนินการเป็นทีมต่อไปและสอดคล้องกับงานวิจัยของ

2.6 ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารต้องมีการรับฟังความคิดเห็นโดยการสื่อสารโดยตรงและทางอ้อม มีการนำเทคโนโลยีมาเป็นช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการอย่างหลากหลาย มีการจัดประชุมเป็นประจำทุกเดือนเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการ และเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการได้ร้องเรียนในหลากหลายช่องทางซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจารุวัลย์ สุทธิสานนท์ (2559 : 59) วิจัยเรื่องการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน :กรณีศึกษาโรงเรียนเลยพิทยาคม

พบว่า มีการพัฒนาวิธีการรับฟังเสียงของนักเรียน และประเมินความพึงพอใจของนักเรียน และมีการสร้างความผูกพันผ่านกระบวนการกำกับดูแลนักเรียนด้วยตระหนักรู้ว่านักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ รับฟังทุกความคิดเห็น

2.7 ด้านผลลัพธ์ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ รับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการ กำหนดคุณภาพผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้ทันสมัยมุ่งผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ มีการดำเนินงาน ประเมินผล และการรายงานการผลตามแผน มีฐานข้อมูลที่ดีในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับบริการ ลดขั้นตอนในการบริหารจัดการองค์กรไม่ให้ซับซ้อนให้ประหยัดเวลาต่อการติดต่อกับงาน มีการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ สร้างความเข้าใจกับครูหัวหน้างานให้เข้าใจในงานที่ซับซ้อน และจัดสรรทรัพยากรเพื่อสร้างนวัตกรรมมุ่งสู่ความสำเร็จในการบริหารองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ วาณิชขนิณ (2562 : 206) บทความวิจัยเรื่องแนวทางสู่ความเป็นเลิศของสำนักงาน กสทช. ผ่านการประยุกต์ใช้มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ พบว่า ผลลัพธ์ด้านลูกค้า ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของลูกค้า การจัดการข้อร้องเรียนความสะดวกหรือความยากง่ายในการติดต่อกับองค์กร โดยให้เทียบกับคู่แข่งหรือองค์กรอื่นที่ใกล้เคียง รวมทั้งการสร้างคามผูกพันและความสัมพันธ์กับลูกค้า

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีสภาพปัจจุบันของการเป็นองค์กรคุณภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำองค์กร รองลงมา คือ ด้านผลลัพธ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และการนำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน 45 แนวทาง ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ประกอบด้วย 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรมีบทบาทเป็นผู้นำตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และส่งเสริมในการพัฒนาตนเองของบุคลากร 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับฟังความคิดเห็นและแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาสถานศึกษา 1.3 ผู้บริหาร

สถานศึกษาควรมีวิธีการในการจัดเก็บข้อมูล การจัดการความรู้เพื่อนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานทั้งสี่ฝ่ายของสถานศึกษา 2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาสู่องค์การคุณภาพกับการบริหารงานสถานศึกษาในรูปแบบอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสยามปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- ภุชณรงค์ ด้วงลา. (2563). "รูปแบบการบริหารโรงเรียนเทศบาลตามเกณฑ์การดำเนินการที่เป็นเลิศด้านการศึกษา" (2019). Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD). 9311.
- จารุวัลลฐ์ สุทธิสานนท์. (2559). การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน :กรณีศึกษาโรงเรียนเลยพิทยาคม. วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตติภา ศัพทเสน. (2558). แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐานของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีโรงเรียนนนทรีวิทยา. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัณฑิต พัดเย็น. (2559). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษาสู่เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พุมิสรณ์ รจิตานนท์. (2562). แนวทางพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาขอนแก่น จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวคิดความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียน. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มนต์ชัย ปาณรูป. (2557). การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ในโรงเรียนมาตรฐานสากลที่พัฒนาอย่างเข้มข้น (Intensive School). นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- เมธี ทองคำ. (2558). การบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- รวยรินทร์ เพียรพิทักษ์. (2559). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- รัตติยา วงศ์หิรัญตระกูล. (2558). แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโป่งแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สมศักดิ์ วาณิชวสิน. (2562). แนวทางสู่ความเป็นเลิศของสำนักงาน กสทช. ผ่านการประยุกต์ใช้มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.
- สุริยา กิจลิขิต. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. กรุงเทพมหานคร: วารสารบริหารการศึกษา ศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). การขับเคลื่อนการศึกษามัธยมศึกษาไทย 4.0 เพื่อการมีงานทำแห่งศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553 (ฉบับเดือนพฤศจิกายน 2553). กรุงเทพมหานคร: สกอ.
- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม. (2562). เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี2563-2564. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โรงพิมพ์ ตะวันออก จำกัด (มหาชน).
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2553). คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อภิชัย ทรงแบ่งจิตต์. (2560). การประยุกต์ใช้เกณฑ์ มัลคอล์มบัลดริจ (MalcomBaldrig National Quality Award, MBNQA) ในประเทศไทย. วารสารบริหารการศึกษามศว.